

OPINIA NR 126/2019
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 18 listopada 2019 r.

do projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie zmiany uchwały nr XXIII/495/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli - druk nr 791.

Na podstawie § 30 ust. 4 pkt 4 Statutu Miasta Krakowa stanowiącego załącznik do uchwały Nr XLVIII/435/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 kwietnia 1996 roku w sprawie Statutu Miasta Krakowa (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2019 r. poz. 7074) postanawia się, co następuje:

Opiniuje się negatywnie projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie zmiany uchwały nr XXIII/495/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli - druk nr 791.

UZASADNIENIE

Zgodnie z projektem uchwały wg druku nr 791 zmniejsza się od 1 września 2020 r. obowiązkowy tygodniowy wymiar godzin nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych z obowiązujących obecnie, zapisanych w zmienianej uchwale 20 godzin do 18 godzin.

Przedmiotowe zagadnienie oparte jest na przepisach ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela* (Dz.U. z 2018 poz. 967, ze zm.), której art. 42 ust 7 pkt 3 lit. d stwierdza, że organ prowadzący szkołę lub placówkę określa tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 20 godzin. Powyższe brzmienie ustawy obowiązuje od 1 września 2019 r.

Dotąd, w brzmieniu obowiązującym do 31 sierpnia 2019 r., sam ustawodawca określał przedmiotowy wymiar, wskazując w art. 42 ust. 3, że tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych wynosi 22 godziny (od 1996 r. – poprzednio wynosiła ona 25 godzin).

Zaznaczam, że ustawą z dnia 22 listopada 2018 r. *o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2018 r. poz. 2245) w miejsce 22 godzin wprowadzono 20 godzin, by ostatecznie ustawą z dnia 13 czerwca 2019 r. *o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1287) nadać przedmiotowemu przepisowi wskazaną powyżej treść.

A zatem, po wielu latach utrzymywania przedmiotowego wymiaru na tym samym poziomie 22 godzin ustawodawca zdecydował się zmniejszyć go co najmniej o 2 godziny, ostateczną decyzję w tym względzie pozostawiając organowi prowadzącemu.

Uchwała nr XXIII/495/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 sierpnia 2019 r., przyjęta na podstawie zmian wprowadzonych przez ww. ustawę z 13 czerwca 2019 r., przygotowana została także z uwzględnieniem konsekwencji przepisów zawartych w przywołanej wyżej ustawie z dnia 22 listopada 2018 r. *o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw*, zakładającej zmniejszenie od 1 września 2019 r. przedmiotowego wymiaru z 22 do 20 godzin. Odzwierciedlały je przedłożone w kwietniu 2019 r. przez dyrektorów arkusze organizacji pracy szkół i placówek z datą obowiązywania od 1 września 2019 r.

Przyjęcie przedmiotowego projektu uchwały, a więc jeszcze dalej idące zmniejszenie przedmiotowego wymiaru spowoduje zwiększenie niezaplanowanych wydatków Miasta. Szacunkowe obliczenia dodatkowych kosztów, nieujętych w planach finansowych szkół i placówek zatrudniających nauczycieli praktycznej nauki zawodu na rok 2020 wskazują, że podjęcie ww. uchwały z datą obowiązywania od 1 września 2020 r. spowoduje dodatkowy wydatek Miasta w wysokości co najmniej 350 000 zł tylko w roku 2020 (bez uwzględnienia kosztów kwalifikacyjnych kursów zawodowych, które zostaną zorganizowane w szkołach od 1 września 2020 r.) i ponad 1 mln zł rocznie w kolejnych latach. Należy przyjąć, że ww. koszty w żaden sposób nie zostaną zrekompensowane z budżetu Państwa i w całości zostaną poniesione z innych dochodów Miasta, obejmujących również podatki mieszkańców.

Przyjęcie uchwały paradoksalnie może spowodować także problem związany z koniecznością zatrudnienia w szkołach i placówkach dodatkowych nauczycieli praktycznej nauki zawodu. Nie ma żadnej pewności, że nauczyciele, którym zmniejszy się wymiar z 20 do 18 godzin tygodniowo będą chcieli i mogli pozostałe po tej zmianie 2 godziny zrealizować jako ponadwymiarowe. Inna część nauczycieli, których dotyczy analizowana sytuacja, ma aktualnie przydziały w wymiarze graniczącym z maksymalnym dopuszczalnym przepisami pułapem 1,5 etatu w jednej szkole (czyli obecnie 1,5 et. 20 h pensum = 30 godzin dydaktycznych). Obniżenie pensum o 2 godziny (z 20 do 18 - 10%), przy takiej samej liczbie godzin dydaktycznych do zrealizowania spowoduje przekroczenie ww. limitu (1,5 et. 18 h pensum = 27 godzin dydaktycznych). W obu powyższych przypadkach skutkiem będzie spowodowanie zaistnienia dodatkowych godzin, na które trzeba będzie zatrudnić nowych nauczycieli. Jest bardzo wysoce prawdopodobne, że znalezienie i zatrudnienie dodatkowych nauczycieli na ww. godziny nie będzie możliwe, gdyż pojedyncze godziny nie będą dla nauczycieli atrakcyjne m.in. ze względu na konieczność łączenia etatów w kilku szkołach. Dodatkowo, jak wynika z argumentacji nauczycieli praktycznej nauki zawodu, dyrektorzy szkół technicznych mają trudności ze znalezieniem odpowiednich specjalistów z powodu braku ich ofert na rynku pracy. Zapropionowana w projekcie uchwały zmiana nie będzie sprzyjać poprawie tej sytuacji.

Należy zwrócić uwagę również na to, że znaczna część nauczycieli praktycznej nauki zawodu dodatkowo kształci także uczniów i słuchaczy w zakresie m.in. teoretycznych przedmiotów zawodowych z pensum 18 godzin tygodniowo, co powoduje, że w wyniku uśrednienia realizują oni pensum faktycznie w wymiarze 19 a nie 20 godzin tygodniowo.

Zaznaczam, że wymiar 20 godzin dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu został ustalony także przez Radę Powiatu Krakowskiego, jak również przez organy uchwałodawcze dużej części powiatów małopolskich, w tym m.in.: miechowskiego, olkuskiego, wadowickiego,

limanowskiego, brzeskiego, tatrzańskiego, chrzanowskiego. Na podstawie tych uchwał taki wymiar obowiązuje we wszystkich szkołach, dla których ww. powiaty są organami prowadzącymi.

Sytuacja nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków byłaby więc, po przyjęciu przedmiotowej uchwały, wyjątkowo uprzywilejowana co najmniej wobec nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach funkcjonujących w najbliższym sąsiedztwie Gminy Miejskiej Kraków.

Nadmieniam, że w innych miastach wojewódzkich, takich jak np. Wrocław, Gdańsk, Lublin, Białystok, Olsztyn, Kielce, organy uchwałodawcze określiły przedmiotowy wymiar na poziomie 20 godzin.

Podsumowując, należy podkreślić, że niezwykle istotna dla całego systemu edukacji praca nauczycieli praktycznej nauki zawodu jest godna dostrzeżenia i docenienia, np. w formie dodatków i nagród. Proponuje się jednak podjęcie działań, których celem nie będzie proponowana zmiana uchwały, lecz strukturalna zmiana ustawowa w tym zakresie, pociągająca za sobą równoczesne, stosowne jej sfinansowanie przez budżet Państwa.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Jacek Majchrowski

